

Notat

MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Natur
J.nr. BLS-301-00472
Ref. CHP

11. november 2010

Notat om resultatet af Biodiversitetskonventionens 10. partskonference 18.-29. oktober 2010 i Nagoya, Japan.

Samlet vurdering af mødet.

På COP 10 blev der vedtaget en samlet pakke i form af:

- 1) Nagoya-protokollen om adgang til genetiske ressourcer og retfærdig og ligelig fordeling af udbyttet ved udnyttelse af dem,
- 2) en strategisk plan med konkrete mål for den fremtidige globale indsats for biologisk mangfoldighed, og
- 3) en beslutning om en væsentlig forøgelse af ressourcerne frem mod 2020 samt fastlæggelse af konkrete mål herfor på COP 11 i 2012.

På den baggrund betragtes COP 10 som et godt grundlag for den fremtidige indsats til beskyttelse af verdens biologiske mangfoldighed.

Et gennemgående tema på COP 10 var, at indsatsen for biologisk mangfoldighed ikke alene er begrundet i en moralsk pligt til at beskytte vores naturarv, men også i, at forringelsen af vore økosystemers tilstand har betydelige konsekvenser for den sociale og økonomiske udvikling. Som en pendant til Stern-rapporten om de økonomiske konsekvenser af klimændringerne blev der offentliggjort et studium, "The Economics of Ecosystems and Biodiversity" (TEEB), iværksat af G8-landenes miljøministre om den betydelige økonomiske værdi af biologisk mangfoldighed og økosystemer og om omkostningerne ved ikke at gribe ind over for tilbagegangen af biologisk mangfoldighed.

På den baggrund besluttede COP 10 at opfordre parterne til at anvende TEEB for at fremme investeringer i biodiversitet og økosystemtjenester og for at skabe ansvarliggørelse om biologisk mangfoldighed på højeste niveau.

Nagoya-protokollen om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling.

Baggrunden for protokollen er ulandenes ønske om et sæt juridisk bindende regler til at forhindre såkaldt "biopirateri" – det vil sige, at genetiske ressourcer fra ulandene hentes og udnyttes af forskere og virksomheder i i-landene til udvikling af ny medicin, kosmetik, industrielle enzymer m.v. uden ulandenes samtykke og uden udbyttedeling. Det samme gælder i forhold til udnyttelse af indfødte folks traditionelle viden om f.eks. planters medicinske egenskaber. Uden sådanne regler savner ulandene et væsentligt incitament til at beskytte deres biologiske mangfoldighed.

Det slås fast i protokollen, at adgang til genetiske ressourcer kræver tilladelse fra oprindelseslandet, og at der skal indgås en aftale med oprindelseslandet om deling af udbyttet ved at udnytte ressourcerne. Det fremgår også, at landene skal sørge for, at indfødte folk får andel i udbytte, der stammer fra deres viden om dyrs og planters egenskaber. Landene skal træffe forholdsregler til at forhindre, at borgere og virksomheder indfører og udnytter genetiske ressourcer fra andre lande

uden tilladelse fra de pågældende lande eller - i tilfælde af udnyttelse af traditionel viden – de indfødte samfund.

Som en af EU's varmeste fortalere for protokollen var Danmark medvirkende til at skubbe det samlede EU mod den større imødekommelse overfor ulandenes synspunkter, som var nødvendig for, at protokollen kunne vedtages.

Strategisk plan

Den strategiske plan er køreplanen for de næste 10 års globale indsats. Det overordnede mål er at standse nedgangen i biologisk mangfoldighed for at sikre, at økosystemerne i 2020 er levedygtige og i stand til fortsat at levere de ydelser, der sikrer variationen af liv og bidrager til velfærd og fattigdomsbekæmpelse.

Planen indeholder 20 delmål, hvoraf langt de fleste har 2020 som målstreg. Målsætningerne omfatter bl.a.

- nedbringelse af tabet af naturtyper herunder skove til mindst det halve og – hvor muligt – til nul,
- udlæg af mindst 17% af Jordens landområder og 10% af havområderne til beskyttede områder,
- inkorporering af værdien af biologisk mangfoldighed i nationale og lokale udviklings- og fattigdomsbekæmpelsesstrategier samt nationale regnskaber,
- afskaffelse af økonomiske incitamentter til skade for biologisk mangfoldighed og indførelse af gavnlige økonomiske incitamentter,
- bæredygtig forvaltning af fisk og havvegetation for at forhindre overudnyttelse samt genopretningsplaner for nedfiskede fiskebestande,
- bæredygtig forvaltning af arealer med landbrug, skovbrug og akvakultur, så beskyttelse af biologisk mangfoldighed sikres,
- forbedring af truede arters bevaringsstatus,
- sikring og genopretning af vitale økosystemer, især vand, som bidrager til sundhed og velfærd,
- forbedring af økosystemernes robusthed i forhold til tilpasning til klimaændringer og som kulstoflagre gennem genopretning af mindst 15% ødelagte økosystemer,
- beskyttelse af koralrev og andre sårbare økosystemer, der påvirkes af klimaændringer (skal være gennemført allerede i 2015).

Ressourcemobilisering

COP 10 besluttede en målsætning om at forøge ressourcerne til biodiversitet væsentligt frem mod 2020 og samtidig etablere en proces, der i de kommende to år skal skabe bedre overblik over ressourcebehovet fra alle kilder. På baggrund heraf skal COP11 i 2012 fastlægge mere konkrete mål.

Andre beslutninger

Blandt de øvrige over 40 beslutninger vedtog COP 10 en beslutning, der tilskynder til erfaringsudveksling om midler til at bekæmpe ulovlig tømmerhugst og relateret handel, og som opfordrer til en mere udbredt og gensidigt støttende anvendelse af sådanne midler. Parterne besluttede også at opfordre til en øget anvendelse af offentlige indkøbspolitikker, der stiller krav om bæredygtigt producerede varer, herunder i forhold til biologisk mangfoldighed. Desuden blev det besluttet, at der inden næste partskonference skal udarbejdes et oplæg til sikring af biologisk mangfoldighed ved klimatiltag i forhold til skove.